

עין משפט
נר מצוה

צ:

לי **צדיגר** מעות ואפרנסס ואני אעלה כך יפה דיגר וטריסית אס יש לו מותר ^י כדפרישית דמטבע נעשה חליפין או כפרוטטות דכיון דיש לו אחולי אחולי גביה ואין כאן אגר נטר ליה ואס אין לו אפילו גדיס א"כ מה מריוחו כהקדמת מעות הרי לא יוכל להשתמש בהן דאין

להם על מה שימתכלן ולא נפקי לחולין

ויו"ל דלעולם גדלות ליה אפי' גדיס אלא מקבל מעות הקדש והולך אכל צעלי בתים שותמין לו יותר *מד'* שאין ומריות היתר ומה שאין נותן להקדש אותו העדוף מידי דהוה אמשלש ועמדו לפי טעם זה היה מותר להולין מעות הקדש לסחורה כדי להשתכר בהן וזהו תימה דא"כ אמאי לא אשכחן ריבית כהקדש כדי האי גוונא כפי' הזהב (צ"מ דף טו:) לכן נראה דאין נכון לעשות כן או משום ציון הקדש או משום שלא יבא לידי מעילה והא דשרי הכא כהקדש ואסור כהדיוט י"ל כי הריא דסוף אחיו נשך (פס דף עד.) אמר רב ממוסר חמים פוסק שלג אינו פוסק ושמאל אמר צדי אדס אפילו מאה פוסק צדי שמים אפילו אחת אינו פוסק מתן פוסק עמו על הגדיס והא מחוסר משדל צממה למיבש ולמישג ומיידד ומשגי כגון דשדל צממה ויבש ^י ולשמאל ד'אמר צדי שמים אפילו אחד אינו פוסק והא מחוסרן מיידד דצדי שמים היא אפשר צניפותא ובהקדש אפילו מחוסר כל הני שרי ועוד ש' לומר דמיירי הכא כעשירים המתנדצים ונותנין מעות חולין למוכרי סלתות כדי לספק מארבע ואפילו למאן דחייש שמא לא ימסרוס יפה צברק הצית והעליה (פס דף קיח.) גבי שומרי ספיחים כשציעית דאין מתנדב שומר חסם הכא ליכא למישג דאפילו לא מסרו העשירים יפה יפה מכל מקוס מוכרי הסלתות שקיצלו המעות מוסקין אותס יפה יפה וכי מימא אפילו ריבית קאזא לישמרי שליו העשירים מאה של חולין לשלס להקדש מאה ועשריס דלאשכחן כהזהב (צ"מ דף טו:) גבי אבני צית המסורות לגיזבר לא דמי דהתם הכל יודעים שהאבנים עומדות לגבין וליכא למיגור אטו הדיוט אכל הכא גוריון דילמא אחי למימר די מלוה מאה צמאה וכ' שרי אס הקדישוס אחר כך כי היכי דשרי להלוותן מאה לשלס להקדש מאה ועשריס ^י ועוד דאפילו כי האי גוונא אסור מדאורייתא דחשיב כאילו הויא הגאה תמלוה כיון דקעביד על פיו ^י כגון תן מנה לפלוני ואקדש אני לך

דמקודשת מדין ערב ולא דמי לאבני בנין שאין לגזבר חלק בהן ולא דמי נמי לשקול ארבע חזי ולימא ליה לפלגיא דלחפן חזי דהא פשיטא ודאי דאסור למימר לחצריה אנה מוחיפנא כך חזי והב לפלגיא ארבע חזי: **משלש** ועמדו **מארבע** **מספק** **מארבע**. בהא ליכא קולא כהקדש טפי כשהדיוט לרבי יהודה דתנן בסוף אחריו נשך (צ"מ דף עב:) אע"פ שלא פסק עמו כשער הגזוה יכול לומר לו מן לי כזה או תן לי מעותי: **אפי'** מנחה ת"ש עוזה. תימה דכריס המוצא מקדש (וכחסי דף פג:) ^י משמע דמדכתיב עולה לא ממעטינן מנחה גבי כל הנוגע במוצה יקדש דאמרין אי כתיב עולה ולא כתיב כשחיס הוה אמינא כל עולין אפי' מנחה וי"ל דשאני התם דכתיב כל הנוגע דמשמע לרבות אי נמי זאת תורת ריבזה אי נמי הכא גבי נסכים דכולן למוצח מסתבר עולה ממש דכולה כליל: **שלמים** מנין. ווא"ת שלמים כהקדש כתיבי (במדבר טו) לפלא מדר או שלמים וכו' וי"ל דהא דכרישה דהוהא קרא כתיב וכי מעשה בן בקר ואחא זבח לרצויו מן האלן: **שלמי'** חגיגה ועוצרת ראיה. הוה מנאי למינקט כשכי עזרת אלא נקט דבר הטהא בכל הרגלים: **או** במועדיהם. צממועדיהם דריש דלקמן (דף סג.) דריש או או: **בן** בקר בבכ"ט היה. פי' כקונטרס בכלל ועשיתם אשה דשמעינן כל העולה לאישים וצחנס פי' כן דצהדיא כתיב כפרשה (במדבר טו) מן הבקר או מן האלן ועוד כתיב צתריה והקריב על בן הבקר ולשון בכלל משמע כפי' הקונטרס: **בה** בן בקר מיוחד בא בנדר או בנדבה. ומפיכ שיערי חטאת טפי משוס דאין כיווא בהן נדבה אכל שלמי דחגיגה ועולה ראייה כיווא בהן נדבה: והוא

שתי מדות פרק עשירי מנחות

ועמדו ד' סאין כסלע מספק מארבע סאין ואותה סאה שמתן להקדש יותר ממה שקיבל עליו היינו מותר נסכים שהן לקיך המוצח: **ואס** **לנו**. לפי שאין שס זבח אחר: **הבשר** **לסס** ועורות **לכשיס**. דמחו דתימא הואיל ולקיך המוצח הוא יהא כולו עולה ואפי' עורה שחמור ויקח ממנו עור הבהמה לגורק עולה ולא יהא עורה לכהניס קמ"ל: **מתני'** **חזן** מן **הככור** **ומעשר** **וספס**. דהקר כולוהו משוס ^(א) ^(ב) חובה ^(ג) וניהו אכל חטאות משכמת צביצור נמי: **אלא** ^(ד) **חטאת** וכו'. ואע"ג דלמרינן חזן מחטאת ואסס חטאתו ואשמו של מלורע טעונין נסכים משוס דכתיבי כהדיא: **גבי'** **ואפילו** **מנחה**. הבהא כפני עזמה בלא זבח: **ס'ל** **עולה**. דמנחה הבהא עם זבח טעונה נסכים ולא מנחה הבהא כפני עזמה בלא זבח: **משמע** **לסוליא** **אס** **אלו**. ככור ומעשר וספס וחטאת ואסס שאין בלאין צנדיה אלא חובה הן: ^(א) **ומאי** **ניחו** **עולם** **ראייה** **ועלמי** **מניס** ^(ב). שאינס חובת הרגל אלא עולה ראייה ללא יראו פני קיקס וחגיגה לשלמים ^(ג) ומוספין שאינס חובת הרגל אלא עולה ראייה ללא יראו פני קיקס וחגיגה לשלמים ^(ג) ומוספין צנדיה חובת האלן נמי מן הככור ומן האלן כתיב ולא כתיב כהו כנדר ונדבה דהא צהדיא ^(ד) כתב כהו נסכים: **משמע** ^(ה) **לכביא** **אס** **אלו**. עולות ראיה ושלמי שחמה משוס דהויא דומיא ^(ו) דעולות ושאר עולות האבאין כנדר ונדבה שאינן חובת הרגל: **אפרי** **שעירי** **חטאת**. דהואיל ובאין צמזע יכו טעונין נסכים: **בן** **בקר** **בכלל** **סיה**. דהא כתיב כרישה דקרא לעשות ריח ניחות לה' יכקר או מן האלן וכי מעשה בן בקר למה לי ליכתוב והקריב על בן הבקר וגו': **אף** **כל** **הכא** **צנדיא**. טעון נסכים לאספוקי שעירי חטאת דלא מאינו חטאת שיהא כה כנדר ונדבה: **מן** **הבקר** **או** **מן** **האלן** **מה** **סלמוד** **לומר**. והלא כבר נאמר ^(א) זבח וכולו בכלל זבח ניהו: **אפילו** **עולה** **העוף**. יציא עמה נסכים: **יציא** **ששניהס**. בקר ואלן: **וכי** **יונקן** **למה** **לי** **קרא**. לחלק מן הבקר או מן האלן הא גבי מקבל אביו ואמו ^(א) אמר (שבתריס דף טו.) כיון דלא כתיב כהו יחדו משמע עאל אחד אחד אלא ^(א) עד שיפרוט קי הכתוב ^(א) יחדו

רש"י בת"י

ועמדו מארבע מספק מארבע. דלא [יהאן] הדיוט חמור מהקדש דכל זמן שלא משך יכול לחזור ואותו מותר סולת שחחרין [ומספקין] מקרינן את המוצח וסלמות קרי נסכים שעירי למנחת נסכים הס צבאים: **ואס** **לנו** **נפסלו** **לניס**: **גבי'** **ועשיתם** **אשה** **כו**. וכו פרשת נסכים כפרשת אלה קי' אנשים: **שעירי** **חטאת**. של מוספי רגלים דכטולו כתיב ^(א) ושעיר חטאת אחד. כל המקראות של הלכה זו כחוציס צבאות פרשה: **בכלל** **סיה**. בכלל ועשיתם אשה דשמעי' מניה דכל אשה טעון נסכים חזן מאלו דלמעט: **לפי** **שנאמר** **עולה**. עולה או זבח משמע כל עולה טעונה נסכים ואפילו עולת העוף: **וטוף** **זבח**. דכמלקת הוא ולא צויהא: **ס'ל** **מן** **הבקר** **או** **מן** **האלן**. או כה לחלק שאס ראה אחד יציא ואס ראה שנים יציא: **ור'** **יונקן** **למה** **לי** **קרא**. לחלק: **הא** **אמר**. לגבי אביו ואמו קלל ^(א) משמע שיהא כאלה ומשמע אחד אחד כפני עזמו: **עד** **שיפרט** **לך** **הכסוב** **יחדו**. וה"נ כיון דכתיב מן הבקר ומן האלן ולא כתיב יחדו ממילא שמעינן שאס ראה להביא אחד יציא: **סדי"א** **הואיל** **וכפיו**. כיוקרא [אן] ומן האלן דכיון דשגי קרא צדיצוריה דכתיב מן הבקר ומן האלן ודאי דוקא כתיב מדגבי בקר כתיב מן וגבי אלן כתיב ומן משמע דוקא נקט גבי בקר משום דלפרישי מן הבהמה אחא וגבי אלן לאוסופי

אחא כתיב ומן והכי קאמר מזה אחד ומזה אחד יציא וכמאן דכתיב יחדו דמי: **משלש** ועמדו **מארבע** **מספק** **מארבע**. בהא ליכא קולא כהקדש טפי כשהדיוט לרבי יהודה דתנן בסוף אחריו נשך (צ"מ דף עב:) אע"פ שלא פסק עמו כשער הגזוה יכול לומר לו מן לי כזה או תן לי מעותי: **אפי'** מנחה ת"ש עוזה. תימה דכריס המוצח מקדש (וכחסי דף פג:) ^י משמע דמדכתיב עולה לא ממעטינן מנחה גבי כל הנוגע במוצה יקדש דאמרין אי כתיב עולה ולא כתיב כשחיס הוה אמינא כל עולין אפי' מנחה וי"ל דשאני התם דכתיב כל הנוגע דמשמע לרבות אי נמי זאת תורת ריבזה אי נמי הכא גבי נסכים דכולן למוצח מסתבר עולה ממש דכולה כליל: **שלמים** מנין. ווא"ת שלמים כהקדש כתיבי (במדבר טו) לפלא מדר או שלמים וכו' וי"ל דהא דכרישה דהוהא קרא כתיב וכי מעשה בן בקר ואחא זבח לרצויו מן האלן: **שלמי'** חגיגה ועוצרת ראיה. הוה מנאי למינקט כשכי עזרת אלא נקט דבר הטהא בכל הרגלים: **או** במועדיהם. צממועדיהם דריש דלקמן (דף סג.) דריש או או: **בן** בקר בבכ"ט היה. פי' כקונטרס בכלל ועשיתם אשה דשמעינן כל העולה לאישים וצחנס פי' כן דצהדיא כתיב כפרשה (במדבר טו) מן הבקר או מן האלן ועוד כתיב צתריה והקריב על בן הבקר ולשון בכלל משמע כפי' הקונטרס: **בה** בן בקר מיוחד בא בנדר או בנדבה. ומפיכ שיערי חטאת טפי משוס דאין כיווא בהן נדבה אכל שלמי דחגיגה ועולה ראייה כיווא בהן נדבה: והוא

מסורת הש"ס

(א) ניומא ט: כ"מ צ"ד טז:
כסאדינן סו: פ' טעוות סו.
חולין פח: (ג) צ"א קרבן יחד וגו' צ"ק דחובות ניהו והס"ד ואח"כ מה"י ודחטאת וגריס הכי משמע להביא את אלן שאינס כי' והצ"ק גריס ומהי יטו עולת ראיה ושלמי חגיגה דליתין חובה הרגל עולת ראיה ללא ג' כי' כתב כהו ונדבה אין חובות הרגל הפס"ד ואח"כ ד"ה משמע להביא את אלן עולת ראיה כי' דומיא דשלמים הפס"ד ואח"כ ד"ה פרא שיערי כו'. צ"ק.
(ס) גו' רש"ק פ"ה שחשע,
(ז) צ"ה דשאר שלמים.
(ז) גו' צ"ק יחדו הכי נמי מן הככור ומן האלן כתיב ולא כתיב כהו כנדר ונדבה:
(ח) ודס"ה,
(ט) קריא (ג) גו' צ"ק דכדי שנים הוא כי' צ"ק דמפריס הסם דמעטע כו',
(צ) צ"ל ולתמחל מחסור מדר צנדיה שנים הוא כי' צ"ק.
(ל) צ"ל ועוד דבי ס"ג אסור דכדי שנים הוא כי' צ"ק.
אפי' מדאורייתא. צ"ק.
(מ) צ"ל והיו כמנו מן כי' (נ) וחס ד"ה כל.

תורה אור השלם

1. וְעִשְׂתֶּם אִשָּׁה לְיָד עֹלָה או זָבַח לִפְנֵי אֵל או בְּנִדְבָה או בְּמִעֻדֵיכֶם לַעֲשׂוֹת רִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה הַקָּדֵשׁ או מִן הַדָּבָר:
במדבר טו ג
2. וְכִי תַעֲשֶׂה בן בְּקָר עֹלָה או זָבַח לִפְנֵי אֵל או בְּנִדְבָה או בְּמִעֻדֵיכֶם לְיָד עֹלָה שְׁנֵים לִיָּהּ בְּמִדְבַר טו ח
3. דָּבָר אֶל גִּבִּי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַיהוָה הַדְּבָרָה מִן הַדְּבָרִים הַדָּבָרָה מִן הַדְּבָרִים הַדָּבָר הַקָּרִיב אֶת שְׁמוֹנֶה:
ויקרא א ב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חזן כיו' משוס יחדיו ניהו:
(ב) ד"ה אלא שחטאתו:
(א): "ומתשמעו" עולת ראיה ללא יראו פני קיקס וחגיגה לשלמים ושלמי שחמה:

מוסף רש"י

עד שיפרוט קי הכתוב יחדו. כמו שפירט קי הכתוב (צדריס כז) בחורס שור וחמור, דמדלאסריך למיכתב יחדו שמעינן דאי לא כתיבי הוה משמע שאס מירוש לא כשור ולא כחמור, ואביו ואמו קלל דריש ליה כשהקריב (דף פסד:) להביא את החטאת לחקר מיתה (סו י"ב צח.) ובתנאי' סנהדרין סו: וכוסי שפירט בחורס כשור וחמור מדפטרס קי ש"מ דאי הוי יחדו הוה משמע שור לבדו וחמור לבדו והא אביו ואמו דרישא דרשנין נמי או אביו או אמו וספירא לאתויי לחקר מיתה (סנהדרין פה.)